מסורת הש"ס

ג) [פסחים כב: וש"נ], כ) [כתובות י: ש"ך מה: פסחים כב: [מגיגה יב. ע"ש], ג) [בכס"מ טוסף: שבת, וכ"ה בב"ק ובפסחים], ד) ע"ז כט: חולין יח. [זבחים ע: מגילה כא.], ה) חולין קמ. כריתות כה. ע"ש, ו) [בכס"מ: בפניס], ז) [בכס"מ: בחוץ], ח) חולין פב., ט) [ע' חולין סט], י) ג"ז שם זבחים ע: כריתות כה., כ) [עי' תוס' חולין פב ע"א ד"ה אמר רבי יוחנן], ל) שפרי פרשת ראה [חולין קמ.], מ) נגעים פי"ד מ"ה, נ) תוספתא נגעים פ"ח ה"ח ע"ש, ס) [בכס"מ: עקיבא], ע) כתובות לד. ב"ק עא. חולין פ. פד., פ) [בכס"מ נוסף: אבל], צ) [חולין קמ. כריתות כה.], ק) [בכ"מ בפניס], ר) ע"ז נד:, ש) עיין בח"ש וכ"ש], ת) [ב"ק סג ע"כ], א) [בדפו"ר: קדושי', ויתכן לל"ל קדושים], ב) [עי' חולין קמ ע"א], ג) [שם מג ע"א], ד) [שם עו ע"א], ה) [עי' תוס' הרא"ש דרש"י חזר בו], ו) [דברים כא, ד], ז) [וע"ע תוס' ע"ז כט: ד"ה כפרה ובחולין פב. ד"ה א"ר יוחנן], ח) [פסחים כא.], ט) ל"ל ולא. רש"ל, י) [חולין מב ע"א], כ) [שם], ל) [וע"ע תוס' כריתות כה ע"א ד"ה תנאי, ותוס' חולין פב ע"א ד"ה גמרא],

הגהות הב"ח

(א) גמ' משעת לקיחה קיחה קיחה מעגלה ערופה. נ"ב כ"ה בס"א [עי' מהרש"ל]: (ב) תוס' ד"ה שמטה וכו' קרוס של מוח לו נתמנו וכו' שחיטה ולא מקודש:

מוסף תוספות

א. דאין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו [ומא נט:]. תוס' ע"ז נט:. דומיא דשחיטה בקדשים כדאמר בסמוך. ריטב"א. ב. כתיב בקדשים דמיתסרי אף מחיים. תוס' ע"ז כט:. ג. ואין לומר ציפורי דעלמא דאם כן ליתני נמי שורים הנסקלים. תוס' טוך. ד. ריש בה מצות הורדה. תוס' הרא"ש. ה. ומי לא עסקינן שהם כבר אצלו. שם. ו. היינו הפרשה כדאמרינן אין הקינין מתפרשין אלא בלקיחת בעלים או בעשית כהן. שם. ז. דכיון דגלי לן קרא דשחוטה מיתסרא סברא הוא דגם המשולחת שתאסר עד השילוח שסברא הוא ששחיטתן שוות עד גמר מצוותן. תוס' כריתות כה. ח. הלכך שחוטה נמי תיאסר בהנאה. תוס' שם. ט. גבי פלוגתא דעגלה ערופה מתי נאסרת רב המנונא אמר מחיים רבה אמר לאחר מיתה ודחיק לאשכוחי חנא כרב המנונא ומייתי לה מהכא דגמיר מכשיר ממכפר. תוס' הרא"ש. י. דשני ציפורים גמר ממכפר אפילו המשולחת. שם. כ. דלאחר שילוח שריא כדאמרינן בשמעתין. שם.

עין משפט נר מצוה

קסט א מיי' פי"ח מה"מ טומאת צרעת הל"ז:
קע ב מיי' פ"י מהל' רוצח הל"ט:
קעא ג מיי' פי"ח מה"מ טומאת צרעת הל"ט:
קעב ד ה ו מיי' שם הלכה ז:

תורה אור השלם

1. את יי אלהיך תירא ואתו תעבד ובשמו תשבע: דברים י יג
2. כל צפור טהרה תאכלו: דברים יד יא

תוס' ר"י הזקן

כפרה. כפר לעמך ישראל [דברים כא, ח]. וקדשים אסירי בהנאה. ציפורי מצורע. מכשיר בחרן הם שהרי חוץ לעיר נעשית מצותה להכשיר המצורע לבא אל המחנה. מכשיר בפנים. אשם מצורע. מכפר בפנים. כל הקרבנות. מכפר בחוץ. עגלה ערופה. המשולחת. אחת מהצפרים שהיה משלח שמותרת דכל ריבריא הוא. השחוטה. שאסורה.

מוסף רש"י

את לא דריש. לריבוא דסבר לה כשמעון העמסוני שפירש כל אתים שבתורה לרבות, כיון שהגיע לאת ה' אלהיך תירא, אמר מה אתה ירא עמו, פירש מכולן וחזר בו מכל ריבויין שדרש, דמדהכא לא לרבוי אתא, כולהו נמי לא לרבוי אתו :(פסחים כב:). פירש מכל דרשות שדרש, דכל אתין בתין לרבות הוה אין מה לרבות בו (בכורות ו:). לרבות תלמידי חכמים. שיהא מורא רבך כמורא שמים (פסחים כב:). כפרה כתיב בה בקדשים. כפר לעמך ישראל, מה קדשים תמוכין בהנאה אף היא תמוכה בהנאה (חולין יא. ובנ"י ע"ז כט:). נאמר מכשיר ומכפר מבפנים ונאמר מכשיר ומכפר מבחוץ. מכשיר בפנים, אשם מצורע וחטאות מתוסרי כפרה דזנין ויולדות שאינן באין אלא להכשירן בקדשים: מכפר בפנים, כל חטאות ואשמות, מכשיר בחוץ, ציפורי מצורע שהן לטהר, מכפר בחוץ, שעיר המשתלח (חולין קמ.). ועגלה ערופה (כריתות כה.). עשה בו מכשיר כמכפר. אשם מצורע כשאר חטאות ואשמות (כריתות כה.). אף מכשיר ומכפר האמור בחוץ עשה בו מכשיר. ציפורי מצורע דאשמרין בהייב מחיים, במכפר. כשעיר המשתלח ועגלה ערופה (שם). משעת שחיטה. ונאסרת שחוטה אבל המשולחת מותרת דכתיב (ויקרא יד) ושלח את הצפור החיה וגו', ולא אמרה תורה שלח לתקלה (חולין פב.). משעת לקיחה. ושהיתן נאסרות עד שישלח (שם). מה עגלה ערופה. שנאמר בה קיחה, ולקחו זקני העיר הסיא עגלת בקר, אשמה מחיים, אף ולקח למטהר שתי צפרים חיות, אשמות מחיים, ומיהו עגלה ערופה יש לה גבול לאחר בירידתה לנחל

את לא דריש [1]כדתניא שמעון העמסוני ואמרי לה נחמיה העמסוני היה דורש כל אתין שבתורה כיון שהגיע [2]לאת ה' אלהיך תירא פירש אמרו לו תלמידיו רבי כל אתין שדרשת מה תהא עליהם אמר להם כשם שקבלתי שכר על הדרישה כך קבלתי[3] על הפרישה עד שבא רבי עקיבא ולימד את ה' אלהיך תירא לרבות תלמידי חכמים: **בעגלה ערופה:** מנלן אמרי דבי [4]רבי ינאי כפרה כתיב בה בקדשים: ציפורי מצורע: מנלן [5]דתנא דבי רבי ישמעאל נאמר מכשיר ומכפר [6]מבפנים ונאמר מכשיר ומכפר [7]מבחוץ מה מכשיר ומכפר האמור בפנים עשה בו מכשיר כמכפר אף מכשיר ומכפר האמור בחוץ עשה בו מכשיר כמכפר איתמר [8]ציפורי מצורע מאימתי אסורים רבי יוחנן אמר [9]משעת שחיטה ור"ל אמר משעת לקיחה ר' יוחנן אמר משעת שחיטה שחיטה הוא דאסרה לה ר"ל אמר משעת לקיחה (ו) [10]מעגלה ערופה נפקא מה עגלה ערופה מחיים אף ציפורי מצורע מחיים ועגלה ערופה גופה מאימתי [11]א"ר ינאי גבול שמעתי בה[12] ושכחתי ונסבין חבריא לומר [13]ירידתה לנחל איתן היא אוסרתה אי מה עגלה ערופה משעת לקיחה לא מיתסרא אף ציפורי מצורע נמי משעת לקיחה לא מיתסרי הכי השתא התם אית ליה גבול אחרינא הכא מי אית ליה גבול אחרינא איתיביה ר' יוחנן לריש לקיש [2]כל צפור טהורה תאכלו [3]לרבות את המשולחת וזה אשר לא תאכלו מהם לרבות את השחוטה ואי ס"ד מחיים אסורה לאחר שחיטה מיבעיא מהו דתימא מידי דהוה אקדשים דמחיים אסירי ואתיא שחיטה ומכשרה להו קמ"ל איתיביה [14]ג שחטה ונמצאת טריפה יקח זוג לשניה והראשונה מותרת בהנאה ואי ס"ד מחיים אסורה הראשונה אמאי מותרת בהנאה א"ל הכא במאי עסקינן כגון שנמצאת טריפה בבני מעיה דלא חל עלה קדושה כלל איתיביה [15]שחטה שלא באזוב ושלא בעץ ארז ושלא בשני תולעת ר' [16]יעקב אומר [17]הואיל והוקצה למצותה אסורה רבי שמעון אומר הואיל ונשחטה שלא כמצותה מותרת עד כאן לא פליגי אלא מר סבר [18]השחיטה [19]שאינה ראויה שמה שחיטה ומר סבר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה[20] דכולי עלמא מיהא מחיים לא מיתסרא תנאי היא דתנא [5]דבי ר' ישמעאל נאמר מכשיר ומכפר [6]מבפנים ונאמר מכשיר ומכפר בחוץ מה מכשיר ומכפר האמור בפנים עשה בו מכשיר כמכפר אף מכשיר ומכפר האמור בחוץ עשה בו מכשיר כמכפר גופא כל צפור טהורה תאכלו [1]לרבות את המשולחת וזה אשר לא תאכלו מהם לרבות את השחוטה ואיפוך אנא אמר רבי יוחנן משום ר"ש בן יוחי לא מצינו [21]בעלי חיים שאסורים מתקיף לה רב שמואל בר רב יצחק ולא הרי מוקצה

כפרה כתיב בה בקדשים. דכתיב (דברים כא) כפר לעמך ישראל וקדשים אסורין בהנאה שהרי מועלין בהן תימה דבכריתות (דף ו.) מפיק ליה מועברו שם[1] שם תהא קבועתה וי"ל דתרוייהו לריכי דאי משום כפרה ה"א דוקא מחיים אסורה בהנאה כמו קדשים אבל לאחר עריפה מותרת כיון שנעשית מצותה[2] להכי אצטריך ועברו שם ואי מוערפו שם לאחר ה"א דוקא לאחר עריפה אסורה בהנאה אבל מחיים לא להכי אצטריך כפרה[3] אי נמי יש לומר דהא דקאמר הכא כפרה כתיב בה לא עיקר דרשא היא דהא מיעטיך לדרשא אחריתי כדאמרינן בפ' קמא דחולין (דף יא.) דילמא עריפה היא וכי תימא מאי נפקא לן מינה כפרה כתיב בה בקדשים אלא עיקר דרשא דהכא הוי מוערפו שם[4]:

משעת שחיטה. פי' ומשולחת נמי תיאסר משעת מצירתה עד השילוח ואין לפרש משעת שחיטה בשחוטה ומשולחת ליכא איסור כלל דהא תנא ציפורי מצורע דמשמע תרוייהו: **מי אית ליה גבול אחרינא.** דאין לומר הנאת ציפורים כמו הורדת עגלה ערופה דהא הורדת עגלה ערופה כתיב בפרשה (דברים כא) והורידו זקני העיר את העגלה[5] אבל הנאת ציפורים לא כתיב[6] אבל לקיחה כתיבה דכתיב (ויקרא יד) ולקח למטהרו: **וזה אשר לא תאכלו** לרבות השחוטה. וא"ת להן תנא איסור דאמר[7] לא תאכלו דמזקיק לא תאכלו לא משמע איסור הנאה ור"ל דגמרי איסור משולחת משחוטה[8] מה שחוטה אסורה אף משולחת אסורה ואיסור דמשולחת הנאה הוא דמחיים לא שייך אכילה[9]: **שחטה ונמצאת טריפה.** פירש בקונטרס דקס"ד כשבדק בסימנין נמצאת שנטרפה בשחיטה כגון שנקב הוושט דאי נטרפה מעיקרא כגון ניקב קרוס (כ) או נחתכו רגליה לא שייך למיתני נמצאת והיינו דקאמר גמרא אמאי מותרת בהנאה כלומר איסור שבה היכן הלך ומשני שנמצאת טריפה בבני מעים ולא חל בשעת שחיטה[10] אלא מקודם שחיטה ולהכי מוקי לה בטרפות דבני מעיים דאי הוה מוקי לה בטרפות שבחוץ וקודם שחיטה לא הוה קרי ליה נמצאת אלא השחוטה טריפה אבל בטרפות דבני מעיים נקרא שפיר נמצאת שהרי אינו נראה וקשה כי נמי נמצאת טריפה שנקבו הדקין[11] שמא הטרפות בא אחר הלקיחה וא"כ אאמאי מותרת תאסר מספק לכו"ל דמעיקרא ס"ד שוחט ונמצאת טריפה כגון שנקבו הדקין ופריך אאמאי מותרת שמא אחר לקיחה היה ומשני שנמצאת טריפה בבני מעיים כגון שניטל הכבד[12] או טרפות אחרת שודאי היה משעולד: **תנאי** היא נאמר מכשיר בו' אף מכשיר האמור בחוץ עשה בו מכשיר במכפר. פי' בקונטרס מכשיר היינו ציפורי מצורע ומכפר עגלה ערופה תימה דהכא משמע דילפינן ציפורים דאסורים בהנאה מעגלה ערופה וכבריתות[13] (דף כה.) משמע דילפינן עגלה ערופה מציפורים ויש לומר דמעיקרא צריך למילף ציפורים מעגלה ערופה דמה עגלה ערופה אסורה לכל הפחות משעת עריפה אף ציפור דמשולחת אסורה לכל הפחות איסור דשייך בה והיינו על כרחך מחיים קודם שנשתלחה[14] וכיון דאסכמן איסור מחיים במשולחת אם כן שפיר ילף התם עגלה ערופה דנאסרת מחיים מציפור השחוטה ואחר כך ילפינן ציפור השחוטה דנאסרה אף מחיים דהיינו משעת לקיחה מעגלה ערופה[15]: הרי

אחין, אבל אלו אין בהן מעשה מלקיחה ועד שחיטה, וכיון דנאסרות ממיים על כרחך משעת לקיחה (שם). גבול שמעתי. מאימתי נאסרת (שם. חובחים ע: וכריתות כה.). וסבורין חבריא. וסבורין המלמידים מדעתם (זבחים ע:). וזה אשר לא תאכלו מהם. ימיהן הוא, מהם מן הטהורין, דהא לטהורין לגעול מיעיה קאי, לרבות את השחוטה. אבל המשולחת מותרת דלא אמרה תורה שלחה כדי שיכשלו בה אחריני, שיהו לדין ואוכלין אותה בני אדם, אלא ולאי מוחר (חולין קמ.).

האיש מקדש פרק שני קידושין

הרי רובע ונרבע בעדים דבעלי חיים נינהו ואסירי. להכי נקט בעדים דאי על פי עד אחד או על פי בעלים אינם אסורין להדיוט ואם תאמר לפי' ר"ת דמפרש[ד] דשור הנסקל שרי בהנאה כל זמן שהוא חי אלא עד אחר הסקילה וכן נמי קאמר ברובע ונרבע אם כן קשה מהכא דאמאי קאמר דבעלי חיים אסירי דמשמע אסורין בהנאה אף מחיים ולפי שיטתו לא נזכר כאן הנאה [ה]כלל אלא ה"פ לא מצינו בעלי חיים דאסירי כלומר שהזהיר הכתוב אלא לשוחטו כדי לאכול הבשר ופריך הרי רובע ונרבע דבעלי חיים נינהו ולא הזהיר הכתוב אלא לשוחטן כדי לאכול הבשר אבל ליהנות מהם כל זמן שהם חיים ולאי מותר[ו]:

כל שעומד תוך העיר ויזרקנה חוץ לחומה. פי' הקונטרס דבשדה לא מהני שילוח דבעינן ושלח על פני השדה וקשה שהרי מצורע היה ונטהר חוץ לעיר שהרי אסור ליכנס לפנים מן החומה וי"ל דשמא אחר כפרה היה הכהן נושאה או הוא או שלוחו לעיר ומשלחה חוץ לעיר: **מה** שלי בשלך אסור. פי' בקונטרס אסור בהנאה לפי שאין להם מי יתירם דכיון דהוקדשו אינן יכולין להיות מותרים אלא ע"י זריקה מתרת בקדשים ואלו נשחטו בחוץ אין מזרקין והקשה הר"מ דכמו כן מצינו שזריקה מוציאה מידי מעילה ואפילו הכי אמרינן (מעילה דף יב.) קדשים שמתו יצאו מידי מעילה ואע"ג שלא נזרק הדם וכמו כן נאמר שהשחיטה מוציא מידי איסור אבר מן החי ויהיו מותרים באכילה לפיכך פירש הר"ם מה שלי בשלך אסור ואין להם תורת קדשים לענין למזבח לפטור הבעלים אף שלך בשלי לא היה להם תורת חולין ולא חזו להתרה דשייך בהו דהיינו אכילה:

תלמוד לומר ושחטו ושחט אותו ושחט אותו. פי' בקונטרס דתנאי קראי גריכי חד לחיה וחד לעופות וחד לאיסור אכילה בדיעבד כדמפרש גמרא [ז] אם אינו ענין לשחיטה באכילה לבעלי שחיטה מיהו לאכילה מומין לא מיצטריך קרא אף לשחיטה כדמפרש טעמא שהרי הוא מין הבשר והספר רוצה להביאו מסברא ולא צריך קרא אע"ג דבחיה נמי קאמר מרבה אני את החיה שיבנה בשחיטה כבהמה משמע דבלאו קרא מייתי לה ויש לומר דה"ק מרבה אני את החיה בדומק אי לאו קרא אבל כיון דאיכא קרא נוקי בה קרא אבל בעלי מומין יותר שוין שהן מין הבשר ושנו בשחיטה עוד י"ל ת"ל ושחטו ושחט אותו ושחט אותו דמשמע דמצריך ג' קראי חד לבעלי מומין וחד לחיה וחד לעופות ואיסור אכילה בדיעבד נפקי לה מקרא דתמימים דכי היכי דנפקא לן דאסירי לאכול תמימים מוחצת ואכלת כמו כן נמי אסור הני מאחר דנפקא לן דאסור לשוחטן בעזרה דגאמר דקרא דמה שאתה זובח אי אתה אוכלו: אלא

מוקצה ונעבד דבעלי חיים נינהו ואסירי [א]כי אסירי לגבוה להדיוט מישרא שרי מתקיף לה רבי ירמיה הרי [ב]רובע ונרבע בעדים דבעלי חיים נינהו ואסירי אלא אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי לא מצינו רוב בעלי חיים שאסורים דבי ר' ישמעאל תנא דאמר קרא [1]ושלח [ג] על פני השדה כשדה מה שדה מותרת אף האי נמי מותרת האי שדה להכי הוא דאתא ההוא מיבעי ליה לכדתניא [ג]שדה שלא יעמוד ביפו ויזרקנה לים בגבת ויזרקנה למדבר ושלא יעמוד חוץ לעיר ויזרקנה בתוך העיר אלא כל שעומד בעיר ויזרקנה חוץ לחומה ואידך א"כ ניכתוב קרא שדה מאי השדה שמע מינה תרתי [ד]רבא אמר [ד]לא אמרה תורה שלח לתקלה: בשער נזיר: מנלן דאמר קרא [2]קדש יהיה גדל פרע שער ראשו [ה]דגידולו יהיה קדוש אי מה קדש תופס את דמיו ויוצא לחולין אף שער נזיר תופס את דמיו ויוצא לחולין מי קרינן קודש קדוש קרינן: בפטר חמור: נימא מתניתין דלא כר' שמעון דתניא [ה]פטר חמור [ו]אסור בהנאה דברי ר' יהודה ור' שמעון מתיר אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה לאחר עריפה ודברי הכל: בשר בחלב: מנלן [ו]דתנא דבי ר' ישמעאל [3]לא תבשל גדי בחלב אמו ג"פ אחד [ז]איסור אכילה ואחד איסור הנאה ואחד איסור בישול מתניתין דלא כי האי תנא [ח]דתניא [ט]ר"ש בן [ט]יהודה אומר בשר בחלב אסור באכילה ומותר בהנאה שנאמר כי עם קדוש אתה לה' אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו ולהלן הוא אומר [4]ואנשי קודש תהיון לי מה להלן אסור באכילה ומותר בהנאה אף כאן אסור באכילה ומותר בהנאה: וחולין שנשחטו בעזרה: מנא הני מילי אמר ר' יוחנן משום ר' מאיר אמרה תורה שחוט [ט] לי בשלי ושלך בשלך מה [ז]שלי בשלך אסור [ח]אף שלך בשלי אסור אי מה שלי בשלך ענוש כרת אף שלך בשלי ענוש כרת אמר קרא [5]ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן לה' ונכרת על קרבן ענוש כרת על חולין שנשחטו בעזרה אין ענוש כרת איכא למיפרך מה לשלי בשלך שכן ענוש כרת אלא אמר אביי מהכא[ט] [6]ושחטו [7]ושחט אותו [8]ושחט אותו תלתא קראי יתירי מה תלמוד לומר לפי שנאמר [9]כי ירחק ממך המקום וזבחת ברחוק מקום [ט]אתה זובח ואי אתה זובח במקום קרוב פרט לחולין שלא ישחטו בעזרה ואין לי אלא תמימים הראוים לקרב מנין לרבות בעלי מומין מרבה אני את בעלי מומים שכן מין [ט]המכשיר מנין לרבות את [ט]החיה מרבה אני את החיה שהיא בשחיטה כבהמה מנין לרבות את העופות תלמוד לומר ושחטו ושחט אותו [ט]ושחט אותו יכול לא ישחוט ואם שחט יהא מותר תלמוד לומר כי ירחק ממך המקום וזבחת ואכלת מה שאתה זובח ברחוק מקום אתה אוכל ואי אתה אוכל מה שאתה זובח במקום קרוב פרט לחולין שנשחטו בעזרה ואין לי אלא תמימים הראוים

מוקצה. בהמה [ג] שהוקצה לתקרובת ע"ז אסורה לגבוה כדאמר בתמורה (דף כח.) מן הבהמה [ד] להוציא את הרובע ונרבע מן הבקר להוציא את הנעבד מן הצאן להוציא את המוקצה. נעבד שהשתחוה לה: **רובע ונרבע בעדים.** דבני סקילה נינהו דכתיב (ויקרא כ) והרגת את האשה ואת הבהמה ונרבע דכתיב (שם) ואת הבהמה תהרגו וילפינן לעיל (דף נו:) [ה]משנגמר דינו נאסר ואפילו שחטו ולהכי נקט בעדים דאינו נסקל בעד אחד דאמר מר (נב"ק דף מד:) כמיתת הבעלים כך מיתת השור: **יפו.** חומתה על היסו: **בגבת.** חומתה על המדבר ורחמנא אמר שדה: **שעומד בתוך העיר ויזרקנה חוץ לחומה.** מדכתיב [ד] ושלח את הצפור החיה אל מחוץ לעיר מכלל דעומד בעיר ומשלחה אל המוץ דאי בעומד חוץ לעיר מאי ושלח אל מחוץ לעיר איכא הא מעיקרא קודש שילוח נמי הכא קיימא: **רבא אמר.** סברא הוא שהמשלחת מותרת דלא אמרה התורה שלח לתקלה שתהא למכשול עון וילכדנה אדם ויאכלנה. וקרא דאמרן לעיל [ו] לרבות את המשולחת אממכתא בעלמא היא: **אמר קרא קדש יהיה.** אסר וי"ו כתיב [ז] למידרש ביה קודש הוא וזה א' מן השלשה עשר במסורת חסרים: **קדוש קרינן.** להכי קרינן קדוש למעוטי דאין שאין דין קדושה עליו. קודש משמע שם קדושה קדוש משמע הוא קדוש: פלוגתא דר' יהודה ור' שמעון בבכורות [ח]: **לאחר עריפה ודברי הכל.** דאמר התם ומודה רבי שמעון לאחר עריפה שהוא אסור וגמר עריפה עריפה מעגלה ערופה: **ומוסר בהנאה.** דכתיב (שמות כב) ללבב תשליכון אותו: **שחוט שלי בשלי.** שחוט זבחי בחלרי דכתיב (ויקרא ו) ושחט את בן הבקר וגו': **ושלך בשלך.** דכתיב (דברים יב) וזבחת מבקרך ומצאנך וסיפיה דקרא בשעריך: **מה שלי בשלך אסור.** בהנאה דמי יתיר הנאה שנאסר בה ממיים אחרי שאין דמו נזרק: **ושחטו ושחט אותו ושחט אותו מה ת"ל.** שלש פרשיות סמוכות זו לזו בשלמים בראשונה כתיב ושחטו פתח אהל מועד ובשתים כתיב ושחט אותו מת"ל אלו שלשה מיעוטין דמשמע מכולהו זה נשחט בעזרה ולא אחר: **לפי שנאמר כי ירחק וזבחת.** וכתב הכתוב להתיר להם בשר תאוה מציאתו לארץ והם יתרחקו מן המשכן לפי שבמדבר לא הותרו לאכול שום בהמה הראויה להקריבה אלא על ידי הקרבה [ט]: **כריחוק מקום.** חוץ למקדש: **אתה זובח.** חולין שלך ואי אתה זובח בעזרה שהוא מקום הקרוב לו: ה"ג **פרט לחולין שלא ישחטו בעזרה: אלא תמימים.** [ט] וכראויה להקריבה הכתוב מדבר דאילו בשאין ראויה להקריבה לא איתסר בשר תאוה דידהו במדבר: **שכן מין הכשר.** להקריב [א] כיון דדמי להו בהכי אתי [ב] למיגמר ליה במה מצינו להחמיר ולאסור: **שהיא בשחיטה כבהמה.** ואיתקש לפסולי המוקדשין בפרשה זאת לך בשר יאכל את הצבי וגו' ודרשינן ליה בשחיטת חולין (דף כח.) מה פסולי המוקדשין בשחיטה אף אני ואיל בשחיטה וכיון דבשחיטה איתקש להו איכא למיגמר נמי מינה שלא תהא שחיטה בעזרה דכל דבר זביחה אסר רחמנא: **מנין לרבות את העופות.** שאין שחיטתן מפורשת בתורה [ג]: הכי גרסינן בתורת כהנים **תלמוד לומר ושחטו ושחט אותו ושחט אותו.** והכי נמי גרסינן בסיפרי ופירושא [ג] חד לחיה וחד לעופות וחד לאיסור אכילה בדיעבד. ודקתני מרבה אני את החיה הכי קאמר אי לא כתב קרא איכא למימר אתא לריבויא בדוחקא:

ת"ל

עין משפט נר מצוה

קעג א מיי' פ"ג מה' איסורי מזבח הל"ו והל' יא:
ב [מיי' שם פ"ד הל"ב]:
קעד ג מיי' פי"ח מהל' טומאת צרעת הל' ח:
ד [מיי' פ"ו מהל' מירות הל"ד]:
קעה ה מיי' פי"ב מהל' בכורים הל"ד ממג עשין קמח טוש"ע יו"ד סי' שכא סעי' ח:
קעו ו מיי' פ"ט מהל' מאכלות אסורות הל"ח ממג לאוין קמ טוש"ע יו"ד סי' פז סעיף ח:
ז [מיי' פי"ח מהל' מעשה הקרבנות]:
קעז ח ט י מיי' פ"ב מהל' שחיטה הל' ח ממג עשין סג:

תורה אור השלם

1. וְהִזָּה עַל הַמִּשְׁתַּהֵר מִן הַצָּרַעַת שֶׁבַע פְּעָמִים וְטִהַרוֹ וְשִׁלַּח אֶת הַצִּפֹּר הַחַיָּה עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה:
ויקרא יד ז
2. כָּל יְמֵי נֶדֶר נִזְרוֹ תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ עַד מְלֹאת הַיָּמִם אֲשֶׁר יַזִּיר לַיְיָ קָדֹשׁ יִהְיֶה גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ: במדבר ו ה
3. רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ: שמות כג יט
רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ:
שמות לד כו
לֹא תֹאכְלוּ כָּל נְבֵלָה לַגֵּר אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה וַאֲכָלָה אוֹ מָכֹר לְנָכְרִי כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ:
דברים יד כא
4. וַאֲנַשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיֻן לִי וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכְלוּ לַכֶּלֶב תַּשְׁלִכוּן אֹתוֹ: שמות כב ל
5. וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ לְהַקְרִיב קָרְבָּן לַיְיָ לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְיָ דָּם יֵחָשֵׁב לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמּוֹ: ויקרא יז ד
6. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: ויקרא ג ב
7. וְסָמַךְ אֶת יָדוֹ עַל רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת דָּמוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: ויקרא ג ח
8. וְסָמַךְ אֶת יָדוֹ עַל רֹאשׁוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת דָּמוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: ויקרא ג יג
9. כִּי יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם וְזָבַחְתָּ מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאנְךָ אֲשֶׁר נָתַן יְיָ לְךָ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ וְאָכַלְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ בְּכֹל אַוַּת נַפְשֶׁךָ:
דברים יב כא

גליון הש"ס

גמ' רשב"י אומר משום ר"ש (בן יוחאי). כן הוא נחולין קנו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' דאמר קרא ושלח את הצפור החיה על פני: (ב) שם שחוט שלי: (ג) רש"ל ד"ה ה"ג בא"כ וכו' ופירושא (חד לחיה וכו' וכו' בדיעבד) תא"מ וכ"כ ס"א חד לבעלי מומין וחד לחיה וחד לעופות ה):

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

תוס' ר"י הזקן

מוקצה. בהמה שהוקצה להקרובת ע"ז. נעבד. שהשתחוה לה ואסירי לגבוה כדאיתא בתמורה (כח, א). רובע ונרבע בעדים. דבני סקילה נינהו ואסורים לאחר שנגמר דינם. לתקלה. שאם ילכדנה אדם יאכלנה הילכך הואיל ואמרה ושלח ודאי מותרת היא. פלוגתא דר' יהודה ור' שמעון מפרש בבכורות (ט, א). וקאמר התם דמודה ר' שמעון לאחר עריפה שהוא אסור בהנאה.

ה) תוספתא דב"ק פפ"ד, ת"כ פ' מצורע פרשה ב, ג) [ע' תוס' חולין קטו. ד"ה לא אמרה וכו' קושיא ופרוקה ולא הזכירו מ"ש כש"י הכא בד"ה רבא אמר וכו' וקרא דאמרן כו' אסמכתא בעלמא היא], ד) יומא סז: חולין קטו. קמ., ה) פסחים כג., ו) בכורות ט., ז) מכילתא סוף פ' משפטים חולין קטו:, ח) חולין קטו. בכורות י. מנחות קא:, ט) [מרש"י לקמן נח. שאמר בד"ה בבשר במלא ר' שמעון לבעמיה דאמר לעיל מותר בהנאה ע"ל משמע דגרים כאן יומא: אמנם בבכורות ובמנחות ובחולין איתא ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש], י) [תו"כ פרשת ויקרא פיסקא קכגא], כ) ספרי פ' ראה, ל) ס"א הבשר, מ) [ובחמו אומו (הגהי) ליתא בכת"י ובדפו"ר, וגם לא הובא בכס"ל, וגרגה שנקפ בדפוסים מאוחרים ע"פ רש"י. אמנם עי' ריטב"א], נ) [בדפו"ר: איקרא], ס) [ויקרא ה, ג], ע) [בדפו"ר: דמשגגמר], פ) [ויקרא יד, נג. (בגגעי בתים)], צ) [בעמוד ה], ק) ל"ל הוא קדש כתיב למידרש ביה קדוש הוא כו'. רש"ל, ר) [ט ע"ב], ש) [ע' חולין טו: - יח. פלוגתא רבי ישמעאל ורבי עקיבא בזה], ת) [בדפו"ר: ובחולין, וכן בהמשך הדיבור בשאין לחולין], א) [בדפו"ר: וכיון], ב) [בדפו"ר: למימ'. ומהכרש"ל מוחק לגמרי מיהה זו, ובדפו"מ הדפיסו למיגמר], ג) [חולין ד ע"א, וע"ש כז:], ד) [נב"ק מה. תוד"ה מכור, בפטרדרין עט: ד"ה בשור, ובזבחים ע: ד"ה אפילו], ה) [עם להוסיף מחיים. (הר"ש מדעפוי"ה)], ו) [וע"ע תוס' מנחדרין עט: פ. בד"ה בשור שלא נגמר יתוס' זבחים ע: עא. בד"ה אפי' אחת], ז) [בתוס' הרא"ש דלקמן], ח) [וכ"כ בהש"ש דלקמן], ט) [וכ"כ בהש"ש דפו"ר, ועיין רש"ל, ומהרש"א],

פ"ל כו'. כיון דאיתרבו הכי מיניהו לענין איסור שחיטה איתרבו נמי לענין אכילה כתמימים: **ואי אתה משליך לכלב וכו'.** והכי משמעמי חולין מיניה דאילו האי קרא מיירי בנבר היולא חוץ ממחיצתו כגון עובר שהוציא את ידו בשחיטת אמו ולפיכך לא נאסרו אלא אם ידו בשחיטת אמו ולפיכך לא נאסרו ונבר בשדה כגון שיצא בשר חוץ למחיצתו בגלוי בשדה שאין לו מחיצה הרי הוא כטרפה ולא תאכלו ומיעט בסיפיה לכלב תשליכון אותו למעוטי חולין שנשחטו בעזרה ודריש הכי אותו הוא דנאסר ביציאת מחיצה ולכלב תשליכון אותו דמותר בהנאה ולא חולין שנשחטו בעזרה הנאסרין ע"י כניסת מחיצה דאסורין אף בהנאה: **תניא המקדש בפטר חמור כו'.** בריית"א היא: **רבי שמעון אומר מקודשת.** בפטר חמור ממיים ר' שמעון לטעמיה דאמר לעיל (דף מ:) מותר בהנאה: **ובנבר בחלב.** רבי שמעון לטעמיה דאמר לעיל (שם) ומותר בהנאה: **ובחולין בעזרה.** קסבר איסורו לא דאורייתא לא איסור שחיטתו ולא איסור הנאתו[ב] ולא דריש בריחוק מקום הכי אלא מדרבנן דילמא אתי למימר קדשים שנפסלו לאחר שחיטה הן שלא זורק דמן וקא מתהני מיניהו ואתי ליהנות מקדשים שלא זורק דמן[ג]: **ישרפו.** ולא סגי להו בקבורה אלמא איסורו מן התורה דאי מדרבנן מי מחמרינן כולי האי נהי דבנהמה גזור אטו פסולי המוקדשין דלא יימרו קדשים פסולין נקברים אלא היא אי עיקר איסור דידה לאו דאורייתא מהיכא תיתי הא ליכא למיגזר אטו קדשים ולמה היא בשריפה [ד]ואפילו בקבורה אלא ודאי איסורן מן התורה ושריפתן מדברי סופרים בנהמה גזור דילמא אתי למימר קדשים פסולין לקבורה והתורה אמרה ישרפו[ה] ובהיא נמי גזרו שלא תחלוק בדין חולין שנשחטו בעזרה שהשוו חכמים בדיניהן בכל מקום שלא יפקפקו בהם[ו]: **פלגא.** קנטרן רגיל לחלוק על חביריו: **הכא במאי עסקינן.** דאמר רבי שמעון מקודשת שנמצאת טריפה ור' שמעון לטעמיה דאמר לענין כיסוי הדם (חולין דף פב.) ואותו ואת בנו (שם דף פ.) ומשלומי ארבעה ומחמשה (צ"ק דף עח.) שחיטה שאינה ראויה לאכילה לא שמיה שחיטה וכל חיוב ואיסור הבא ע"י שחיטה אינו חל עליה הילכך איסור חולין הללו ע"י שחיטה בא עליה והא לאו שחיטה היא: **אם הטריפה.** טריפה הילכתא: **מגלן.** דלא תפסי דמייהו: **שאתה מהייב גרסינן: יצא בשר.** מקדושת שביעית דבפירות גופייהו כתיב בו תהיה בהוייתו תהא אבל חילופיהם הן יוצאין לחולין: **ופירי עלמו.** הפירי הראשון אסור לאחר הביעור שלא יצא מקדושתו: **מתני' ובמתנות.** הזרוע והלחיים והקיבה: **ואפילו הוא ישראל.** וקא ס"ל דאע"פ שאין לו בכל אלו אלא עובדת הנאה שבידו לתתם לכל מי שירצה וגם היא לא זכתה אלא בעובדת הנאה זו שהיא ברשות לכהן והמעשר לוי ומיקדשא בעובדת הנאה זו דקסבר עובדת הנאה ממון: **גמ' אינה ממון.** הוא הטול עליו אלא להפרישה ולקיימה לעצמו אף יורש זה יפרישנה וימכרנה לכהנים וכן היא תמכרנה. והוא הדין נמי דמלי לאוקמה בתרומה שבו שלא הוטל עליו אלא להפרישה לעצמו אף יורש זה יפרישנה ויקיימה לכהנים וכן היא תמכרנה. ר"ש מתיר בהנאה. דשחיטה שאינה ראויה לאו שמה שחיטה ולא קרינא בהו חולין שנשחטו בעזרה, כי ירחק חזקתן, כרחוק מקום אתה וזבח כו' (שם). **שני כתובים הבאים כאחד.** (ע"ז נד:). **וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין.** מדלא כתיב אחד ונמצאת כולהו מציה (לעיל כד.). מדהכי כתביה לאדון ולא לפא מתניה ס"מ דוקא הני תפסים (פסחים מה.). **הא דאמרן.** דהיא מרש כמותו (ע"ז נד:). **מה קודש תופס את דמיו.** לכתיב ופדה בערכך (שם) פדיה כתיב ביה, שזה יוצא חיה נכנס תחתיו. **יוצא בשר.** דכולי האי לא לא תפיס (שם). שהדמים יוצאין לחולין ע"י פדיה דדמים של קודש, דלא כתיב אלא בפירות עצמן (סוכה מ:). **אחרון אחרון נתפס בשביעית.** להתנבר ופירי עצמו. שנדל בשביעית שבאו אלו תכמו בכל מקום שהוא, **אסור.** הבן הביעור ואילך (בכורות ט:). פרי של שביעית שחבר ראשון (ע"ז נד:). פרי הראשון אסור לגהות בעצמו חול אלא קדושת שביעית עליו (סוכה מ:). **טובת הנאה.** דבר מועט דתניא (בכורות כד.). דשאי ישראל לומר לחברו הילך אגוז ותן כל תרומותיך לכן נתי כהן, והייגו טובת הנאה שיש לו לישראל שרשאי לתתה לכל כהן שילקה (פסחים מו: וכעי"ז חולין קלא:).

אלמא חולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא. ולא"ת הא משמע דאיכא איסורא דרבנן דהכי משמע לישנא ולא"כ היאך מקדש בהן והאמר רב בפ"ק דפסחים (דף ז.) **דהמקדש מו' שעות ומעלה ואפילו בחיטי קרדייתא דאינם אסורים אלא מדרבנן אין מוקדשין לקדושין** וי"ל דהתם איכא מיהא שעות דאורייתא לפי מה שפי' ר"ת ז) **התם**[א] אבל הכא ליכא אלא איסורא דרבנן ולפי' הקונטרס נמי לא קשה מידי למסקנא דהא אפילו לר"ש אינה מקודשת[ב]: **וכן** חיה שנשחטה בעזרה. וע"כ דאורייתא נזרקים כדמוכח פרק כיסוי הדם[ג] (חולין דף פה:) דקאמר התם אלא"ב דחולין שנשחטו בעזרה דאורייתא היינו דגזרינן חיה אטו בהמה ויתא מה דקאמר וכן חיה אלא אי אמרת לאו דאורייתא מאי וכן חיה היא גופה אינה אלא דרבנן ואנן נגזור: **ושני כתובים הבאים כאחד** אין מלמדין. מימה היכי הוו ב' כתובים הבאים כאחד הא לא אתי שביעית מעבודת כוכבים דאיכא למיפרך מה לעבודת כוכבים שכן אסורה בהנאה וי"ל מ"מ נכתוב שביעית ויתי עבודת כוכבים מינה וכהאי גוונא מיקרי שפיר ב' כתובים הבאים כאחד בכמה דוכתי[ד] ולא בעינן שיהא כל אחד יכול ללמוד ולא"ת אכתי אי לא כתיב עבודת כוכבים לא הוה ידעינן דיש לעבודת כוכבים משביעית שהרי אינם שוים דשביעית אחרון אחרון נתפס והראשונים יוצאים לחולין ובעבודת כוכבים (ע"ז דף נד:[ה]) איכא למאן דאמר חליפין וחליפי חליפין אסורין ואפילו למאן דאמר חליפי חליפין מותרים אכתי לא הוי כשביעית שהאחרון נתפס וי"ל מדכתיב (דברים ז) [ו]כי חרם הוא דמשמע מינה לדרשא אתא לומר דעבודת כוכבים ושביעית הוו ב' כתובים הבאים כאחד דליכא למימר דאינטרין לגופיה לאשמועינן דחליפי חליפין מותרים דהא ידעינן מדכתיב (שם) [ז]כמוהו דמשמע שאינו עושה כיולא בו אלא פעם אחת[ח]: מימיו

הראוים ליקרב מנין לרבות בעלי מומין מרבה אני בעלי מומין שכן מין [ח] המכשיר ומנין לרבות את החיה מרבה אני את החיה שהיא בשחיטה כבהמה מנין לרבות את העופות ת"ל ושחטו ושחט אותו ושחט אותו יכול לא ישחוט ואם שחט ישליכנו לפני כלבים תלמוד לומר [ו]לכלב תשליכון אותו אותו אתה משליך לכלב [א]ואי אתה [ב]משליך חולין שנשחטו בעזרה אשכחינהו מר יהודה לרב יוסף ולרב שמואל בריה דרבה בר בר חנה דהוו קיימי אפיתחא דבי רבה אמר להו תניא המקדש בפטר חמור בבשר בחלב ובחולין שנשחטו בעזרה ר' שמעון אומר מקודשת וחכ"א אינה מקודשת אלמא [ג]חולין שנשחטו בעזרה לר' שמעון לאו דאורייתא [ד]ורמינהו ר"ש אומר חולין שנשחטו בעזרה ישרפו וכן חיה שנשחטה בעזרה אישתיקו אתו לקמיה דרבה אמר להו [ה]פלגא אוקמינכי הב"ע כגון שנשחטה ונמצאת טריפה ור"ש לטעמיה[ו] [ז]דתניא השוחט את הטריפה וכן השוחט ונמצאת טריפה זה וזה חולין בעזרה ר"ש מתיר [ח]בהנאה וחכמים אוסרים: מכרן וקידש ברמיהן מקודשת: מנלן מדגלי רחמנא בעבודת כוכבים [ו]והיית חרם כמוהו [ז]כל בעבודת כוכבים [ח]שאתה מהייה הימנה הרי הוא כמוהו מכלל דכל איסורים שבתורה שרו ונילף מינה משום דהוה עבודת כוכבים ושביעית שני כתובים הבאים כאחד [ט]וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין עבודת כוכבים הא דאמרן שביעית מאי היא [ו]יובל היא קודש תהיה לכם [ט]מה קודש תופס את דמיו [ז]אף שביעית תופסת דמיה אי מה קודש תופס את דמיו ויוצא לחולין אף שביעית תופסת דמיה ויוצאה לחולין תלמוד לומר תהיה בהוייתה תהא [ה]כיצד לקח בפירות שביעית בשר אלו ואלו מתבערים בשביעית בבשר דגים יצא בשר נכנסו דגים בדגים יין יצאו דגים נכנס יין ביין שמן יצא יין נכנס שמן הא כיצד [ו]אחרון אחרון נתפס בשביעית ופירי עצמו אסור הניחא למאן דאמר אין מלמדין אלא למאן דאמר מלמדין מאי איכא למימר מיעוטי כתיבי כתיב הכא [ז]כי חרם הוא וכתיב התם יובל היא היא אין מידי אחרינא לא: **מתני'** [ח]**המקדש בתרומות ובמעשרות ובמתנות** [ו]**ובמי חטאת ובאפר** [ט] **חטאת הרי זו מקודשת ואפילו ישראל: גמ'** אמר עולא [ה]**טובת הנאה אינה ממון איתיביה רבי אבא לעולא המקדש בתרומות ובמעשרות ובמתנות במי חטאת ובאפר פרה הרי זו מקודשת ואפילו ישראל א"ל** [ו]**הכא בישראל שנפלו לו טבלים מבית אבי אמו כהן וקא סבר** [ז]**מתנות שלא הורמו כמי שהורמו דמיין בעא מיניה ר' חייא בר אבין מרב הונא** [ח]**טובת הנאה ממון או אינה ממון אמר ליה תניתוה המקדש בתרומות ובמעשרות ובמתנות במי חטאת ובאפר פרה הרי זו מקודשת ואפילו ישראל א"ל ולאו אוקימנא בישראל שנפלו לו טבלים מבית אבי אמו כהן א"ל**

הוצאה

קעה א ב מיי' פ"ג מהל' שחיטה הל' ב סמג עשין סג:
קעט ג מיי' פ"ז מהל' ע"ז הל' ט סמג לאוין כב מוש"ע י"ד סי' קמד סעיף ג:
קפ ד מיי' פ"ו מהל' שחיטה ויומא הל' ו:
קפא ה מיי' שם הל' ז:
קפב ו מיי' פ"ה מהל' מאכלות אסורות הלכה ה:
קפג ז מיי' שם הל' ג:
קפד ח ט י מיי' שם הלכה ו:

תורה אור השלם

1. וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיֻן לִי וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכֵלוּ לַכֶּלֶב תַּשְׁלִכוּן אֹתוֹ: שמות כב ל
2. וְלֹא תָבִיא תוֹעֵבָה אֶל בֵּיתֶךָ וְהָיִיתָ חֵרֶם כָּמֹהוּ שַׁקֵּץ תְּשַׁקְּצֶנּוּ וְתַעֵב תְּתַעֲבֶנּוּ כִּי חֵרֶם הוּא: דברים ז כו
3. כִּי יוֹבֵל הוּא קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לָכֶם מִן הַשָּׂדֶה תֹּאכְלוּ אֶת תְּבוּאָתָהּ: ויקרא כה יב

מוסף תוספות

א. דמשש שעות ולמעלה היינו סוף שש דהוי דאורייתא כדדריש ברישא פסחים ולא כמו שפרש"י מתחילת שש ולמעלה דלישנא שש משמע מסוף שש. תוס' הרא"ש. **ב.** עי' תוס' שם ד"ה היינו דגזרינן בביאור הגמ' דשם. וכן עי' תוס' הרא"ש כאן. **ג.** הריטב"א מתרץ למ"ד דע"ז חלופיה וחלופי חליפיה: ואיכא למימר דהא כתב רחמנא בע"ז כי חרם הוא שאינו יוצא לחולין לעולם וכחב נמי והיית חרם כמוהו לומר שחופס כל חליפיו לאיסור והוא עומד באיסורו ונהי דאצטריך למיכתב והיית חרם כמוהו לאסור כל חליפיו לא הוה מיצטריך למיכתב כי חרם הוא לומר שחופס את דמיו ואינו יוצא לחולין דהא משביעית הוה ליף שפיר הילכך לגבי הא הוו ע"ז ושביעית שני כתובים הבאים כאחד.

תוס' ר"י הזקן

אותו. דייק דאיירי בבשר היוצא חוץ למחיצתו כגון עובר שהוציא את ידו בשחיטת אמו כדדרשינן בחולין (סח, א), והנאסר ביציאת חוץ אחה משליך לכלב (אבל) שמותר בהנאה, אבל הנאסר בכניסת פנים אסור בהנאה. **יצא בשר.** ג) מותרות בשביעית, והפרי הראשון אסור לאחר הבעור. **מתני'.** מתנות. הזרוע והלחיים והקיבה. אפילו ישראל. אפילו הוא ישראל. **גמ'.** טובת הנאה. דבר מועט שאם אמר ישראל לחברו תן תרומותיך לקרובי כהן ואתן לך כך וכך רשאי הישראל ליקח והוא יעשה בדבר מועט שהרי חייב הוא ליתנו לכהן. ודוקא ד) ישראל אבל מכהן עצמו אסור מפני מראית העין. א"נ שנראה ככהן המפסיע בבית הגרנות, ה) והכי איתא כאן בירושלמי. וקאמר עולא שאע"פ שיש לישראל טובת הנאה בתרומתו שהאשה יש לה אותה טובת הנאה, אינה מקודשת שלא נתן לה מעות. **מקודשת.** וקס"ד בתרומה שהפריש תרומה לכהן. כמו שהזרמו. ושלו הם ומוכרה לכהן שהרי זכה בהן מורישו כאילו הורמו, והאיל וגמרה מלאכתן ועומדת לתרום הרי הוא כאילו הפרישה אבי אמו בחיי אביו ומעכבה לעצמו שכל כהן חייב להפריש תרומה מגרנו שהרי אסור הוא בטבל כישראל ומעכבה לעצמו, ואף יורש זה יפרישנה וימכרנה, וכן היא חמכרנה וממון נתן לה. והוא הדין דהוה מצי לאוקמא בשנפלה לו תרומה מבית אבי אמו כהן, אלא לא רצה לאוקומה הכי. דאם כן קשיא ליה מאי קס"ל פשיטא, ואוקמה בטבלין. ואשמעינן מחני' דכמי ו) שהורם המוריש התרומה דמי. דאי לאו כמו שהורמו לא זכה מורישו במתנות וחייב הוריש ליתנם לכהן. ומסחברא דהלכתא כעולא, ואע"ג דאמר רבא פרק בתרא דטהרות (פד, כ) לגבי הנאה דמון, לא פליג אדעולא, דהתם איירי במודר דאפילו ויתור אסור בו (כל שכן) באלו (דויתור הוא) [דהוי] ממון גמור, אבל עולא מיירי בדבר שצריך ממון כגון קדושי אשה דטובת הנאה אינה ממון. אבל כהן שקדש בתרומה מקודשת ואפילו היא ישראלית **בשביעית.** בשעת הביעור (בכורות ט:). בתוך זמן הביעור (סוכה מ:). נתלין קודם שיכלה לחיה מן הבשה אותו המין שמכר (ע"ז נד:). **יצא בשר.** דכולי האי לא לא תפיס (שם). שהדמים יוצאין לחולין ע"י פדיה דדמים של קודש, דלא כתיב אלא בפירות עצמן (סוכה מ:). **אחרון אחרון נתפס בשביעית.** להתנבר ופירי עצמו. שנדל בשביעית שבאו אלו תכמו בכל מקום שהוא, **אסור.** הבן הביעור ואילך (בכורות ט:). פרי של שביעית שחבר ראשון (ע"ז נד:). פרי הראשון אסור לגהות בעצמו חול אלא קדושת שביעית עליו (סוכה מ:). **טובת הנאה.** דבר מועט דתניא (בכורות כד.). דשאי ישראל לומר לחברו הילך אגוז ותן כל תרומותיך לכן נתי כהן, והייגו טובת הנאה שיש לו לישראל שרשאי לתתה לכל כהן שילקה (פסחים מו: וכעי"ז חולין קלא:).

הגהות הב"ח

(ח) גב' שכן מין ו) הכשר ומנין: (ב) שם כמשנה ונאפר (חטאת) מז"מ וע"ב ס"ש פרה מ):

מוסף רש"י

ואי אתה משליך חולין שנשחטו בעזרה. ומשום דאין מפוסל בהן לאו בהדיא נאסילה, אינטריך למילף להו איסור הנאה מהכא, והכי משמע אותו שנאסר משום חוץ למחיצה אתה משליך לכלב, דהא מהאי קרא ובשר בשדה טריפה נפקא לן איסור אכילה כגון הוציא העובר את ידו בשעת שחיטה, בפרק בהמה המקבה לילד (חולין סח.). אבל יש לך אחר הנאסר משום אכילה ואי אתה משליכו לכלב ואיזה זה זה חולין שנשחטו בעזרה (פסחים כב.). חולין שנשחטו בעזרה. דאיכא בהנאה, לאו דאורייתא (שם). ר"ש אומר חולין שנשחטו בעזרה ישרפו. משום דמיתלפי בהו קדשים שאינם בהו פסול, דאי אמר יקבו, כיון דלא מוכחא מילתא אי חולין הוו אי קדשים, אתו למימר נמי קדשים שאינם בהן פסול עוכר לומה לו פסול עוכר יקבו וקי"ל בפסחים בפ"ב (כד.) נקרב בשם תמלף, לימד על כל הפסולין שנקרבו שהן בשרפה (תמורה לג.). **וכן חיה שנשחטה בעזרה.** אם היא הקדש בלק הבמה כיון דאין קדשים מוצא חלה עליה כחולין היא, אי נמי אם חולין היא וקמ"ל דאע"ג דליכא למיגזר משום דלא ליקבור קדשים פסולין, דהא כולי עלמא ידעי דחיה במוקדשים ליכא ולא אתי לאוקמי אפילו הכי תשרף (שם). אע"ג דכולי עלמא ידעי דלאו קדשים ניהו (חולין פה.). **השוחט את הטריפה.** כגון נתחנו רגליה טריפות הגיכר, **וכן השוחט ונמצאת טריפה.** בנני מעיין (שם). ר"ש **מתיר בהנאה.** דשחיטה שאינה ראויה לאו שמה שחיטה ולא קרינא בהו חולין שנשחטו בעזרה, דגזיכה כתיב בהו, כי ירחק חזקתן, כרחוק מקום אתה וזבח כו' (שם). **שני כתובים הבאים כאחד.** (ע"ז נד:). **וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין.** מדלא כתיב אחד ונמצאת כולהו מציה (לעיל כד.). מדהכי כתביה לאדון ולא לפא מתניה ס"מ דוקא הני תפסים (פסחים מה.). **הא דאמרן.** דהיא מרש כמותו (ע"ז נד:). **מה קודש תופס את דמיו.** לכתיב ופדה בערכך (שם) פדיה כתיב ביה, שזה יוצא חיה נכנס תחתיו. **מתבערים בשביעית.** בשעת הביעור (בכורות ט:). בתוך זמן הביעור (סוכה מ:). נתלין קודם שיכלה לחיה מן הבשה אותו המין שמכר (ע"ז נד:). **יצא בשר.** דכולי האי לא לא תפיס (שם). שהדמים יוצאין לחולין ע"י פדיה דדמים של קודש, דלא כתיב אלא בפירות עצמן (סוכה מ:). **אחרון אחרון נתפס בשביעית.** להתנבר ופירי עצמו. שנדל בשביעית שבאו אלו תכמו בכל מקום שהוא, **אסור.** הבן הביעור ואילך (בכורות ט:). פרי של שביעית שחבר ראשון (ע"ז נד:). פרי הראשון אסור לגהות בעצמו חול אלא

עין משפט נר מצוה